

Les traduccions «invisibles» o desconegudes

Isidor Mari

Secretari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans

La sessió de la tarda del dia 29 va tractar de les traduccions que podem anomenar *invisibles* o *desconegudes* —aquells textos orals o escrits que arriben als receptors sense explicitar que han estat traduïts. Volíem analitzar fins a quin punt aquesta ocultació del procés de traducció i del mateix traductor podia influir, d'una banda, en una certa desresponsabilització del traductor incògnit respecte a la qualitat o l'adequació del text a la varietat estàndard, i, d'altra banda, en una recepció més desprevinguda o desprotegida per part de la societat, que d'aquesta manera pot assumir com a naturals en la pròpia llengua uns trets que no són sinó calcs de la llengua d'origen.

L'efecte d'aquest tipus de traduccions invisibles o desconegudes sobre el model de llengua estàndard no es pot minimitzar, perquè precisament són traduccions que apareixen en formes de comunicació d'una gran incidència —quantitativa i qualitativa— sobre el conjunt de la societat: la publicitat, el doblatge, la subtitulació, les notícies o el llenguatge jurídic i administratiu en són bons exemples.

En la ponència d'aquesta sessió —titulada precisament *La traducció «invisible»*—, Joan Sabaté va oferir una perspectiva de les traduccions en el llenguatge publicitari, centrada en els seus condicionaments funcionals, econòmics i organitzatius. A continuació, la sessió monogràfica sobre traduccions desconegudes va comptar amb les intervencions d'Anna M. Torrent, també sobre la traducció publicitària —ara des d'una òptica més lingüística—, de Rosa Agost i de Laura Santamaria —que tractaren respectivament del doblatge i de la subtitulació—, de Neus Nogué —que s'ocupà de les notícies d'agència traduïdes— i de Marta Xirinachs —que completà la panoràmica parlant del paper de la traducció en la definició del model de llenguatge administratiu i jurídic català.

Les exposicions van anar seguides d'un col·loqui, en el qual intervingueren, a més dels ponents, Joaquim Mallafre, Jaume Corbera, Joan Solà i Joaquim Sala-Sanahuja. En la part del debat general de l'endemà dedicada a aquest tema van prendre-hi la paraula Joan Martí, Joan Sabaté, Joan A. Argenter i Anna M. Torrent. Totes aquestes aportacions van ser tingudes en compte a l'hora d'elaborar les conclusions de les Jornades, que apareixen més endavant en aquest mateix volum.